

**PROGRAM RAZVOJA
ZAŠTITE I SPAŠAVANJA U BRČKO DISTRIKTU BOSNE I
HERCEGOVINE
ZA RAZDOBLJE 2022. – 2027. GODINE**

Brčko, listopad 2021. godine

SADRŽAJ

<u>UVOD</u>	2
<u>POLITIKA RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA OD ELEMENTARNIH I DRUGIH NEPOGODA I ZAŠTITE OD POŽARA U BRČKO DISTRIKTU BOSNE I HERCEGOVINE</u>	4
<u>1. VIZIJA</u>	4
<u>1.1. Vizija razvoja</u>	4
<u>1.2. Misija razvoja</u>	5
<u>1.3. Ciljevi razvoja</u>	5
<u>2. AKTIVNOSTI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA</u>	6
<u>3. SWOT ANALIZA STRATEŠKIH CILJEVA</u>	8
<u>3.1. Strateški ciljevi</u>	11
<u>3.2. Zaključno razmatranje</u>	14
<u>4. OSNOVNI PRINCIPI I OPREDJELJENJA</u>	15
<u>5. ZAKLJUČCI IZ PROCJENE UGROŽENOSTI TERITORIJA BRČKO DISTRIKTA BIH OD ELEMENTARNIH I DRUGIH NEPOGODA</u>	18
<u>5.1. Opći zaključci</u>	18
<u>5.2. Posebni zaključci</u>	18
<u>5.3. Izvadak iz Studije jačanja kapaciteta otpornosti u slučaju katastrofa teritorije Brčko Distrikta BiH za razdoblje 2018. – 2020. godine</u>	19
<u>6. ORGANIZACIJA SUSTAVA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA</u>	23
<u>6.1. Subjekti i snage sustava zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BIH</u>	23
<u>6.2. Organizacija Pododjela za zaštitu i spašavanje:</u>	23
<u>6.3. Grafički pregled organizacije Pododjel za zaštitu i spašavanje</u>	25
<u>7. AKCIJSKI PLAN 2022. – 2027.</u>	26
<u>8. FINANCIRANJE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA</u>	27
<u>9. OSNOVE ZA IZRADU PROGRAMA OBUČAVANJA I OSPOSABLJAVANJA U ZAŠTITI I SPAŠAVANJU I ZAŠTITI OD POŽARA</u>	28
<u>9.1. Uvod</u>	28
<u>9.2. Cilj i namjena</u>	28
<u>9.3. Programiranje</u>	28
<u>9.4. Zaključci o obuci i osposobljavanju</u>	29
<u>9.5. Obučenost i osposobljenost</u>	29
<u>9.6. Daljnji planovi aktivnosti obučavanja i osposobljavanja</u>	29
<u>10. PRAĆENJE I PROCJENA REALIZACIJE PROGRAMA RAZVOJA</u>	30
<u>ZAVRŠNI DIO</u>	31

UVOD

Programom razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od elementarnih i drugih nepogoda u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine od 2022. – 2027. godine određena je Politika razvoja sa vizijom, ciljevima, osnovnim načelima, opredjeljenjima i područjima razvoja. Na temelju Politike razvoja određeni su strateški pravci razvoja i isti su razrađeni u akcijskim planovima, koji se odnose na sva polja koje čine sustav zaštite i spašavanja od elementarnih i drugih nepogoda u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

Prema tome, Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od elementarnih i drugih nepogoda u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine od 2022. – 2027. godine (u daljnjem tekstu: Program razvoja), predstavlja okvirni i temeljni planski dokument kojim se osigurava proces izgradnje i razvoja cjelovitog i jedinstvenog sustava zaštite i spašavanja u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

Zaštita i spašavanje od elementarnih i drugih nepogoda obuhvaća: programiranje, planiranje, organizaciju snaga zaštite i spašavanja, obučavanje i osposobljavanje za zaštitu i spašavanje, provođenje mjera zaštite i spašavanja od elementarnih i drugih nepogoda, nadzor nad funkcioniranjem i učinkovitošću zaštite i spašavanja, informativno-komunikativnu podršku upravljanju i rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja, kao i financiranje zaštite i spašavanja, s ciljem:

- sprječavanja ili ublažavanja rizika (opasnosti) od elementarnih i drugih nepogoda,
- smanjenja ranjivosti i izloženosti ljudi i materijalnih dobara prirodnim nepogodama i drugim nepogodama,
- razvijanja svih kapaciteta pripravnosti/spremnosti u odgovoru na elementarnu i drugu nepogodu (pomoć i oporavak).

Sukladno Zakonu o zaštiti i spašavanju stanovništva i materijalnih dobara od elementarnih i drugih nepogoda u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

Sukladno članku 16. točka a), članak 17. stavka 2) točka a) i članak 18. točka c) Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od elementarnih i drugih nepogoda („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 29/16, u daljem tekstu: Zakon o zaštiti i spašavanju) Odjel za javnu sigurnost izrađuje nacrt Programa razvoja za naredno razdoblje, te isti dostavlja Vladi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine na odobravanje, koja isti prosljeđuje Skupštini Brčko distrikta BiH na usvajanje.

S tim u vezi Odjel za javnu sigurnost je tijekom 2021. godine poduzelo aktivnosti na izradi Programa razvoja u formi nacrta, a sukladno članku 18. točka c) Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi, i izradilo nacrt Programa razvoja.

Napominjemo da su u postupku izrade Programa razvoja korištena službena stajališta, praksa i standardi međunarodnih institucija: Generalnog ravnateljstva za civilnu zaštitu i zaštitu okoline Europske komisije, Komisije Europske zajednice u Bosni i Hercegovini, Pakta stabilnosti za Jugoistočnu Europu – Radni stol – III, „sigurnosna pitanja“ – podstol DPPI – Prevencija svih oblika katastrofa, Vijeće za civilno-vojno planiranje u hitnim situacijama zemalja JEE, NATO – Partnerstvo za mir, UNDP i dr.

Kao sastavni dio Programa razvoja utvrđena su i pitanja koja se odnose na programiranje razvoja zaštite od požara i vatrogastva, obzirom da se zaštita od požara i vatrogastva na području Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (na način utvrđen u članku 3. Zakona o zaštiti od požara), organizira i funkcionira u okviru jedinstvenog sustava zaštite i spašavanja koji je uređen Zakonom o zaštiti i spašavanju.

Nakon toga, sukladno članku 17. Zakona o zaštiti i spašavanju, Odjel za javnu sigurnost je nacrt Programa razvoja, uputilo Vladi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine na odobravanje.

Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine je na prvom nastavku 34. redovite sjednice održanom 8. prosinca 2021. godine, razmatrala i odobrila Program razvoja, te je isti uputila u proceduru usvajanja Skupštini Brčko distrikta Bosne i Hercegovine da usvoji Program razvoja.

Skupština Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, na 19. redovitoj sjednici od 26. siječnja 2022. godine, usvojila je Program razvoja.

Ovaj Program razvoja objavit će se u „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“, i isti stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“.

POLITIKA RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA OD ELEMENTARNIH I DRUGIH NEPOGODA I ZAŠTITE OD POŽARA U BRČKO DISTRIKTU BOSNE I HERCEGOVINE

Politikom razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od elementarnih i drugih nepogoda u Brčko distriktu BiH (u daljem tekstu: Politika razvoja) utvrđuje se politika, vizija, ciljevi, temeljna načela i opredjeljenja i područje razvoja, te strateški smjerovi razvoja zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH, koji su utemeljeni na viziji i ciljevima određenim u Programu razvoja, a razrađenim u akcijskim planovima koji se odnose na sva područja koje čine sustav zaštite i spašavanja od elementarnih i drugih nepogoda u Brčko distriktu BiH.

Prema tome, Program razvoja jeste okvirni i osnovni dokument kojim se omogućava donošenje i provođenje zakona, provedbenih i drugih akata, odlučuje o temeljnim principima i opredjeljenjima, područjima razvoja, akcijskim planovima i prioritetima na razini Brčko distrikta BiH.

1. VIZIJA

Izgrađen efikasan sustav zaštite i spašavanja doprinosi smanjenju rizika od elementarnih ili drugih nepogoda i njihovih posljedica kroz upravljanje i uzajamno djelovanje sa nadležnim organima uprave u Brčko distriktu BiH, a s ciljem veće sigurnosti građana u Brčko distriktu BiH.

Zakonom o zaštiti i spašavanju stanovništva i materijalnih dobara od elementarnih i drugih nepogoda u Brčko distriktu BiH člankom 3. Zaštita i spašavanje je označena kao djelatnost od posebnog javnog interesa. Stoga je cilj strateškog planiranja integralni razvoj postavljenih strateških ciljeva. Pri tome integralni razvoj se ostvaruje kroz jedinstveni cilj koji integrira pojedinačne strateške ciljeve. Zbog toga je potrebno formulirati jedinstvenu viziju razvoja, a i iz nje izvući pojedinačne strateške ciljeve.

Polazni temelj za izradu Programa razvoja je analiza postojeće situacije i ključnih problema sustava zaštite i spašavanja, a koja se odnosi i na zaštitu od požara i vatrogastvo. Na ovaj način se utvrđuju budući ciljevi razvoja zaštite i spašavanja, zaštite od požara i vatrogastva.

Osloncem na postojeću razvijenost upravnih i operativno-stručnih organa, službi i jedinica civilne zaštite, te temeljnih i dopunskih snaga za vatrogastvo, potrebno je u potpunosti funkcionalno integrirati značajnije elemente sustava zaštite i spašavanja u organima uprave. Ovo je naročito prisutno pri zaštiti od požara i vatrogastvu, zaštiti od poplava i spašavanju na vodi, radu higijensko-epidemioloških službi, zdravstvenih ekipa u okviru službi hitne pomoći, kapacitetu Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, Policije Brčko distrikta BiH, javnih poduzeća, mjesnih zajednica i drugih pravnih osoba koji su od značaja za zaštitu i spašavanje. Kako bi se otklonila postojeća nepovezanost i ozbiljnije krenulo u pravcu korijenskih područja zaštite i spašavanja u postizanju pripravnosti/spremnosti za uspješan odgovor na rizike (opasnosti) od elementarnih i drugih nepogoda potrebno je definirati program razvoja zaštite i spašavanja na području teritorija Brčko distrikta BiH.

1.1. Vizija razvoja

Uspostaviti sustav zaštite i spašavanja, zaštite od požara i vatrogastva na razini Brčko distrikta BiH, koji će štiti i spašavati život i zdravlje ljudi i materijalna dobra od elementarnih i drugih nepogoda, sa snažno razvijenim i učinkovitim područjem prevencije, odnosno upravljanja i smanjenja rizika od

elementarnih i drugih nepogoda (katastrofa¹), kao i razvijenim kapacitetima odgovora na prirodnu i drugu nesreću. Uspostavljenjem sustava zaštite i spašavanja unapređuje razvijenost kapaciteta za efikasno rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.

1.2. Misija razvoja

Razviti sustav zaštite i spašavanja sukladno preporukama i direktivama Europske unije, kroz jačanje kapaciteta za upravljanje sustavom zaštite i spašavanja i sustava zaštite od požara u cilju smanjenja rizika ugroženosti ljudi i materijalnih dobara.

1.3. Ciljevi razvoja

Ciljevi razvoja sustava zaštite i spašavanja obuhvaćaju sveobuhvatnost mjera i aktivnosti na smanjenju smrtnosti ljudi, broj osoba zahvaćenih katastrofama, izravnih ekonomskih gubitaka, štete na kritičnoj infrastrukturi, kroz unapređenje sustava ranog upozoravanja.

Pored prethodno iznesenih elemenata vizije razvoja, a uvažavajući naučene lekcije i iskustva u proteklom razdoblju, te pojave, događaje i trendove koji imaju ili mogu imati utjecaj na funkcioniranje sustava zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, u Programu razvoja za buduće razdoblje trajanja ovog programa razvoja postavljaju se sljedeći strateški ciljevi:

Strateški cilj 1.

- Izgradnja i jačanje sustava zaštite i spašavanja sukladno preporukama i direktivama Europske unije.

Strateški cilj 2.

- Razvoj kapaciteta za upravljanje rizicima od katastrofa.

Strateški cilj 3.

- Jačanje zaštite od požara i vatrogastva kao dijela jedinstvenog sustava zaštite i spašavanja.

Očekivani ishodi ovako postavljenih strateških ciljeva, ogledaju se u znatnom smanjenju rizika od katastrofa i gubitaka života, egzistencije i zdravlja, kao i gospodarske, fizičke, socijalne, kulturne i ekološke sigurnosti imovine osoba, gospodarskih društava, zajednica i zemlje.

Za postizanje očekivanog ishoda treba težiti ostvarenju sljedećeg cilja: spriječiti nove i smanjiti postojeće rizike od katastrofa kroz implementaciju integriranih i sveobuhvatnih ekonomskih, strukturnih, pravnih, socijalnih, zdravstvenih, kulturnih, obrazovnih, ekoloških, tehnoloških, političkih i institucionalnih mjera koje sprječavaju i smanjuju opasnost od izloženosti i ranjivosti, te povećavaju spremnost za odgovor i oporavak, a samim tim i jačaju otpornost.

¹ Katastrofa predstavlja: „Ozbiljan poremećaj u funkcioniranju zajednice ili društva koji uključuje šire ljudske, materijalne, ekonomske i ekološke gubitke i utjecaje, a nadilazi sposobnosti pogođene zajednice ili društva da se protiv njega bore korištenjem vlastitih resursa“, (UNISDR terminologija Međunarodne strategije za smanjenje rizika od katastrofa, izdanje 2009. godina).

2. AKTIVNOSTI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Aktivnosti zaštite i spašavanja u skladu s međunarodnim standardima provodi Odjel za javnu sigurnost u suradnji s nadležnim organima uprave u Brčko distriktu BiH. Misija Odjela za javnu sigurnost je da se svaki građanin osjeća sigurnim, a njegova imovina i vrijednosti cjelokupnog društva zaštićena.

Aktivnost Odjela za javnu sigurnost je organiziranje upravnih i operativno-stručnih kapaciteta (subjekata sustava zaštite i spašavanja sukladno članku 6. i 7. Zakona o zaštiti i spašavanju stanovništva i materijalnih dobara od elementarnih i drugih nepogoda u Brčko distriktu BiH) u integriran i učinkovit sustav zaštite i spašavanja. Samo na taj način bi se adekvatno i pravovremeno upravljalo rizicima od katastrofa, razvijali kapaciteti za postizanje pripravnosti/spremnosti za uspješan odgovor na elementarne i druge nepogode koje su utvrđene u Procjeni ugroženosti Brčko distrikta BiH od elementarnih i drugih nepogoda.

Procjenu ugroženosti Brčko distrikta BiH od elementarnih i drugih nepogoda (u daljnjem tekstu: Procjena ugroženosti), donijela je Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada).

Navedena misija i aktivnosti Odjela za javnu sigurnost proizlazi iz Statuta Brčko distrikta BiH i Zakona o Vladi Brčko distrikta BiH

- odredbama Zakona o Vladi Brčko distrikta BiH,
- odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju stanovništva i materijalnih dobara od elementarnih i drugih nepogoda u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, te
- odredbama Zakona o deminiranju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj 5/02), koje se odnose na Odjele za javnu sigurnost.

Općim zaključcima iz Procjene ugroženosti ukazuje se na nužnost provođenja planskih preventivnih i operativno-stručnih mjera zaštite i spašavanja od strane organa zakonodavne i izvršne vlasti, pravnih osoba i građana² (u daljem tekstu: nositelji planiranja), u cilju smanjivanja rizika od elementarnih i drugih nepogoda, odnosno izbjegavanja ili ublažavanja posljedica po život i zdravlje ljudi i materijalna dobra.

Procjena ugroženosti, je strateška podloga za dimenzioniranje i razvijanje potrebnih kapaciteta upravne i operativno-stručne strukture zaštite i spašavanja (civilne zaštite i vatrogastva), kojima će se osigurati provođenje potrebnih mjera i aktivnosti pripravnosti/spremnosti u odgovoru (pomoć i oporavak) na sve vrste elementarnih i drugih nepogoda kojima je izloženo područje Brčko distrikta BiH.

Procjena ugroženosti omogućava kreiranje sustavnih rješenja Vlade Brčko distrikta BiH kojima će se osigurati:

- 1) smanjenje rizika od elementarnih i drugih nepogoda, odnosno izbjeci ili ublažiti posljedice elementarnih i drugih nepogoda na život i zdravlje ljudi i materijalna dobra,
- 2) razvoj odgovarajućih kapaciteta za provođenje potrebnih mjera i aktivnosti pripravnosti/spremnosti u cilju što učinkovitijeg odgovora na elementarnu i drugu nepogodu (pomoć i oporavak),

² Subjekti koji su nositelji, odnosno izvršitelji mjera zaštite i spašavanja.

3) povećanje otpornosti zajednice/društva na utjecaj prirodne i druge nesreće u cjelini.

Procjena ugroženosti je temelj za izradu posebnih programa i projekata razvoja zaštite i spašavanja s ciljem stvaranja uvjeta za smanjenje ranjivosti i izloženosti ljudi i svih kategorija društvenih vrijednosti utjecajima elementarnih i drugih nepogoda, kao i izgradnju i razvijanje potrebnih kapaciteta (sustav ranog upozoravanja, materijalno-tehničko opremanje operativnih snaga zaštite i spašavanja, stručno osposobljavanje snaga zaštite i spašavanja i stožera zaštite i spašavanja, edukacija mladih ljudi, razvijanje svjesnosti o kulturi zaštite i spašavanja građana i drugo), kojima će se ići u smjeru smanjivanja rizika od elementarnih i drugih nepogoda koje su moguće na području Brčko distrikta BiH.

Bosna i Hercegovina je opredijeljena za europski put i želi postati članicom Europske unije, i bitno je poštovati njihove smjernice, preporuke i dokumente iz područja zaštite i spašavanja i djeluje sukladno istima. Nužno je da Bosna i Hercegovina ima učinkovit sustav zaštite i spašavanja u okviru kojeg može pružiti brz i adekvatan odgovor na nesreće, spriječiti ili umanjiti ljudske žrtve i materijalne štete. Strukture zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini ulažu velike napore da ispoštuju utvrđene standarde Europske unije u području zaštite i spašavanja, ali komplicirana organizacija i decentralizirana struktura umanjuju pozitivne učinke.

Održivi razvoj možemo postići samo ako se razvojne odluke baziraju na informacijama o klimatskim promjenama i riziku od katastrofa, vodeći računa da:

- Razvoj koncepta smanjenja rizika od katastrofa je doveo do današnjeg shvaćanja potrebe upravljati rizicima od katastrofa, a ne samo odgovarati na katastrofe.
- Strateški dokumenti su doprinijeli podizanju svijesti, generiranju političke opredijeljenosti i smanjenju gubitaka od katastrofa.
- Smanjenje rizika od katastrofa predstavlja isplativo ulaganje u sprječavanje budućih gubitaka.
- Povećani gubici prouzročeni katastrofama u Bosni i Hercegovini tijekom posljednjih decenija, prouzrokovanim utjecajem na klimatske promjene i manifestiranim učestalijim ekstremnim klimatskim uvjetima (poplave iz svibnja i kolovoza 2014. godine), upozoravaju nas da samo odluke donesene na temelju razmotrenog rizika mogu osigurati održiv razvoj.

3. SWOT ANALIZA STRATEŠKIH CILJEVA

SWOT analizom svakog definiranog Strateškog cilja obrađeni su elementi: Snage (*Strenghts*), Slabosti (*W-Weaknesses*), Prilike (*O-Opportunities*) i Prijetnje (*T-Threats*) u cilju promatranja izvanjskih i unutarnjih faktora koji utječu na stanje i razvojne sposobnosti ove javne politike.

Strateški ciljevi:

Strateški cilj 1. Izgradnja i jačanje sustava zaštite i spašavanja sukladno preporukama i direktivama Europske unije.

SNAGE	SLABOSTI
<p>Postojanje Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od elementarnih i drugih nesreća u Brčko distriktu BiH.</p> <p>Postojanje provedbenih propisa iz područja zaštite i spašavanja.</p> <p>Postojanje Zakona o zaštiti od požara Brčko distrikta BiH.</p> <p>Postojanje provedbenih propisa iz područja zaštite od požara i vatrogastva.</p> <p>Izrađena i usvojena Procjena ugroženosti ljudi i materijalnih dobara od elementarnih i drugih nepogoda u Brčko distriktu BiH.</p> <p>Usvajanje Odluke o postupku ostvarivanja prava na oslobađanje od plaćanja uvozne dažbine na opremu koja se stavlja u slobodan promet za organe civilne zaštite i vatrogastva.</p> <p>Vlada Brčko distrikta BiH, sukladno Zakonu o zaštiti i spašavanju i Zakonom o zaštiti od požara, nositelj niza aktivnosti koje mogu rezultirati poboljšanjem opremljenosti.</p> <p>Maksimalno korištenje postojećih kapaciteta, uz poštivanje zakona i podzakonskih akata.</p>	<p>Uopćeno nizak stupanj razvoja kapaciteta i infrastrukture (nedostatak i zastarjelost sredstava i opreme, te nedovoljna tehničko-tehnološka uvezanost struktura na različitim razinama).</p> <p>Nedostatak financijskih sredstava za opremanje i razvoj.</p> <p>Nemogućnost korištenja financijskih sredstava iz drugih namjenskih fondova EU.</p> <p>Ograničavajuće normativno – pravne odredbe i još uvijek složen postupak javnih nabava.</p> <p>Nepostojanje trening centara za zaštitu i spašavanje, Infrastruktura (objekti, sredstva, oprema) zaštite i spašavanja mogu biti dodatno ugrožena novom prirodnom ili drugom velikom katastrofom kakva je bila u svibnju – kolovozu 2014.</p> <p>Nepovoljna starosna i kvalitativna struktura uposlenih u službama zaštite i spašavanja.</p> <p>Postojeća struktura ljudskih resursa neujednačena na svim razinama s aspekta stručne spreme i potreba razvoja zaštite i spašavanja, odnosno zaštite od požara i vatrogastva.</p> <p>Česte izmjene zakonskih propisa.</p>
PRILIKE	PRIJETNJE
<p>Nabava opreme kroz udjel u zajedničkim projektima s međunarodnim organizacijama, nabava opreme putem donacija,</p> <p>veće uključivanje uposlenih u razvojne planove,</p> <p>Opremanje kroz projekte EU IPA III,</p> <p>Pridruživanje Mehanizmu civilne zaštite EU i korištenje financijskih instrumenata pomoći,</p> <p>Prihvaćen Sporazum o suradnji i pridruživanju BiH i EU.</p> <p>Odluka br. 1313/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu od 17. prosinca 2013. godine.</p> <p>Ulazak u procese EU integracija ili njegov segment o civilnoj zaštiti, tehnička pomoć, IPA, UNDP, TAIEX, i dr.</p>	<p>Nemogućnost praćenja velike brzine tehnološkog razvoja.</p> <p>Nedostatak potrebnih ljudskih resursa.</p> <p>Utjecaj nepovoljnih političkih prilika na razvoju kapaciteta za zaštitu i spašavanje.</p> <p>Spor razvoj struktura ZIS i ZOP.</p> <p>Loša koordinacija.</p>

<p>Povezivanje i suradnja sa drugim sličnim institucijama u regiji, Europi i svijetu, Približavanje Bosne i Hercegovine euro-atlantskim integracijama. Suradnja sa civilnim društvom i akademskom zajednicom. Dostupnost sredstava fondovima koji bi se mogli koristiti za projekte zaštite i spašavanja. Jačanje NVO i realizacija zajedničkih projekata u području zaštite i spašavanja kroz programe, projekte i realizaciju aktivnosti.</p>	
---	--

Strateški cilj 2. Razvoj kapaciteta za upravljanje rizicima od katastrofa

SNAGE	SLABOSTI
<p>Postojanje Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Brčko distriktu BiH.</p> <p>Doneseni provedbeni propisi.</p> <p>Kontinuirano provođenje obuke snaga zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH, sukladno utvrđenim propisima.</p> <p>Potpisani sporazumi i memorandum sa susjednim i drugim državama i međunarodnim organizacijama, Ostvarena dobra suradnja i kontakti sa predstavnicima zaštite i spašavanja susjednih i drugih zemalja i međunarodnih organizacija, Kontinuirani rad na širenju suradnje u području zaštite i spašavanja sa drugim državama i međunarodnim organizacijama putem institucija BiH.</p> <p>Dobra iskorištenost projekata iz IPA programa pomoći EU u području civilne zaštite,</p> <p>Dobra iskorištenost projekata iz NATO programa pomoći u jačanju kapaciteta za odgovor na nesreće.</p> <p>Prisutnost visoko obrazovnih kadrova iz svih znanstvenih područja.</p> <p>Ljudski potencijali (iskusna i stručna radna snaga).</p>	<p>Nedostatak financijskih sredstava za organiziranje većeg broja vježbi i slanje predstavnika – pripadnika zaštite i spašavanja izvan BiH na obuke i vježbe u inozemstvu.</p> <p>Nepostojanje trening centara za zaštitu i spašavanje po međunarodnim standardima.</p> <p>Neprikladnost vježbi realnom stanju na terenu u pogledu konkretne suradnje struktura zaštite i spašavanja u nesrećama.</p> <p>Nepostojanje specijalizirane mješovite jedinice na državnoj razini koja bi djelovala u pružanju pomoći u zemlji i inozemstvu, sukladno Okvirnom zakonu o zaštiti i spašavanju.</p> <p>Neiskorištavanje utvrđenih naučenih lekcija iz vježbi i ranijih nepogoda u praksi.</p> <p>Niska razina znanja i svijesti građana na opasnosti od katastrofa.</p>
PRILIKE	PRIJETNJE
<p>Češće sudjelovanje predstavnika zaštite i spašavanja iz BiH na obukama, treninzima i vježbama u inozemstvu.</p> <p>Formiranje mješovite specijalizirane jedinice na razini BiH.</p> <p>Sudjelovanje u znanstvenim i drugim edukativnim projektima u suradnji s akademskim, međunarodnim, nevladinim i drugim institucijama i organizacijama.</p> <p>Stjecanje znanja putem organizacije redovnog godišnjeg foruma u funkciji Platforme za smanjenje rizika od katastrofa u BiH.</p> <p>Iskorištavanje IPA programa pomoći EU u jačanju odgovora na katastrofe (uspostava interventnih timova po uzorima EU, obuke i vježbe).</p> <p>Iskorištavanje drugih međunarodnih programa pomoći u obučavanju i osposobljavanju u zaštiti i spašavanju.</p> <p>Mogućnost daljeg planskog razvoja civilne zaštite, zaštite od požara i vatrogastva, te deminiranja u području prevencije.</p> <p>Vertikalna integracija i poboljšanje suradnje sa višim organima vlasti.</p> <p>Postojanje definiranih uvjeta za provedbu javno privatnog partnerstva.</p>	<p>Nepovoljan politički ambijent, nezainteresiranost entitetskih struktura zaštite i spašavanja za veću uvezanost i suradnju.</p> <p>Nastanak elementarne ili druge nepogode velikih razmjera koja bi mogla ugroziti kapacitete i proces obučavanja.</p> <p>Mogućnost napuštanja dostignutih reformi u području zaštite i spašavanja.</p> <p>Umanjivanje pomoći za civilnu zaštitu od strane EU.</p> <p>Spor razvoj struktura zaštite i spašavanja i slaba opremljenost.</p> <p>Promjene klime – klimatske promjene.</p> <p>Zaostajanje BiH u procesu pridruživanja EU, kašnjenje u dobivanju statusa zemlje-kandidata (nemogućnost korištenja fondova za zaštitu životne sredine i civilnu zaštitu, ekologiju, razvoj ljudskih resursa).</p> <p>Nepoštovanje pozitivnih zakonskih propisa.</p> <p>Neadekvatan pravni i regulatorni okvir za sprječavanje bespravne gradnje.</p> <p>Nezadovoljstvo građana niskim životnim standardom.</p>

<p>Otvaranje novih poslovnih mogućnosti napretkom BiH u procesu pridruživanja EU,</p> <p>Raspoloživost razvojnih fondova: IPA fondovi, strukturalni fondovi EU, fondovi za prekograničnu suradnju, strane ambasade u BiH,</p> <p>Ostvareno bogato iskustvo kroz dosadašnju suradnju, stečena znanja za nove prilike i mogućnosti poboljšanja suradnje.</p> <p>Zajedničko sudjelovanje u projektima, posebno sa susjednim državama u slučajevima postojanja rizika sa prekograničnim efektima.</p> <p>Razmjena eksperata i predstavnika odgovarajućih struktura BiH sa oglednim sustavima zaštite i spašavanja država u Europi i šire.</p> <p>Kreiranje novih zakonskih propisa iz područja zaštite i spašavanja (promjena i prilagođavanje).</p> <p>Mogućnost sudjelovanja predstavnika Bosne i Hercegovine u organima međunarodnih organizacija od značaja za zaštitu i spašavanje.</p> <p>Dostupnost sredstvima pred pristupnih fondova EU.</p> <p>Poboljšanje suradnje sa NVO sektorom.</p> <p>Mogućnost korištenja međunarodnih fondova,</p> <p>Razvoj volonterizma, posebno kod osoba treće životne dobi i mladih.</p>	<p>Neadekvatni procesi u donošenju javnih politika i pravnih akata na višim razinama vlasti i neadekvatna pravna rješenja.</p>
---	--

Strateški cilj 3. Jačanje zaštite od požara i vatrogastva kao dijela jedinstvenog sustava zaštite i spašavanja

SNAGE	SLABOSTI
<p>Postojanje Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od elementarnih i drugih nepogoda u Brčko distriktu BiH.</p> <p>Postojanje provedbenih propisa iz područja zaštite i spašavanja.</p> <p>Postojanje Zakona o zaštiti od požara u Brčko distrikta BiH.</p> <p>Postojanje provedbenih propisa iz područja zaštite od požara.</p> <p>Izrađena i usvojena Procjena ugroženosti ljudi i materijalnih dobara od elementarnih i drugih nepogoda u Brčko distriktu BiH.</p> <p>Usvajanje Odluke o postupku ostvarivanja prava na oslobođanje od plaćanja uvozne dažbine na opremu koja se stavlja u slobodan promet za organe civilne zaštite i vatrogastva.</p> <p>Vlada BD BiH, sukladno Zakonu o zaštiti i spašavanju i Zakonom o zaštiti od požara, nositelj niza aktivnosti koje mogu rezultirati poboljšanjem opremljenosti.</p> <p>Maksimalno korištenje postojećih kapaciteta, uz poštovanje zakona i podzakonskih akata.</p> <p>Dobra suradnja sa županijskim upravama za</p>	<p>Nedonošenje svih podzakonskih propisa utvrđenih Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu zbog čega nije moguće u potpunosti implementirati ovaj zakon.</p> <p>Zakonska regulativa koja nije usklađena sa propisima EU posebno u dijelu koji se odnosi na UNISDR terminologiju, izradu planskih dokumenata, karti rizika i dr.</p> <p>Uopćeno nizak stupanj razvoja kapaciteta i infrastrukture (nedostatak i zastarjelost sredstava i opreme, te nedovoljna tehničko-tehnološka uvezanost struktura na različitim razinama).</p> <p>Nedostatak finansijskih sredstava za opremanje i razvoj.</p> <p>Ograničena mogućnost korištenja finansijskih sredstava iz drugih namjenskih fondova EU.</p> <p>Ograničavajuće normativno-pravne odredbe i još uvijek složen postupak javnih nabava.</p> <p>Nepostojanje trening centara za vatrogasce.</p> <p>Infrastruktura (objekti, sredstva, oprema) za vatrogastvo može biti dodatno oštećena novom elementarnom ili drugom velikom</p>

<p>civilnu zaštitu i drugim organizacijama od interesa za ZIS.</p> <p>Mogućnost daljeg razvoja zaštite od požara i vatrogastva u području prevencije.</p>	<p>katastrofom kakva je bila u svibnju – kolovozu 2014.</p> <p>Postojeća struktura ljudskih resursa neujednačena na svim razinama s aspekta stručne sprema i potreba razvoja zaštite i spašavanja, odnosno zaštite od požara i vatrogastva.</p> <p>Nerazvijeni kapaciteti inspeksijskih organa nadležnih za područja zaštite od požara u Brčko distriktu BiH.</p> <p>Nema ustanovljenih baza podataka u području zaštite od požara i vatrogastvu.</p> <p>Nedovoljna informatička obučenost.</p>
PRILIKE	PRIJETNJE
<p>Nabava opreme kroz sudjelovanje u zajedničkim projektima sa međunarodnim organizacijama.</p> <p>Nabava opreme putem donacija.</p> <p>Veće uključivanje zaposlenih u razvojne planove.</p> <p>Opremanje kroz projekte EU IPA.</p> <p>Pridruživanje Mehanizmu civilne zaštite EU i korištenje finansijskih instrumenata pomoći.</p> <p>Prihvaćen Sporazum o suradnji i pridruživanju BiH i EU.</p> <p>Odluka br. 1313/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća o Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu od 17. prosinca 2013. godine,</p> <p>Ulazak u procese EU integracija ili njegov segment o civilnoj zaštiti, tehnička pomoć, IPA, UNDP, TAIEX, i dr.</p> <p>Povezivanje i suradnja sa drugim sličnim institucijama u regiji, Europi i svijetu.</p> <p>Približavanje Bosne i Hercegovine euro-atlantskim integracijama,</p> <p>Suradnja sa civilnim društvom i akademskom zajednicom.</p> <p>Dostupnost sredstava fondovima koji bi se mogli koristiti za projekte zaštite i spašavanja.</p> <p>Jačanje NVO i realizacija zajedničkih projekata u područja zaštite i spašavanja kroz programe, projekte i realizaciju aktivnosti.</p> <p>Nove mogućnosti razvoja zaštite od požara i vatrogastva.</p>	<p>Nemogućnost praćenja velike brzine tehnološkog razvoja.</p> <p>Utjecaj nepovoljnih političkih prilika na razvoj kapaciteta za zaštitu i spašavanje.</p> <p>Spor razvoj struktura ZIS i ZOP i slaba opremljenost, nemogućnost potpune implementacije <i>lex specialis</i> zakona iz područja zaštite od požara i vatrogastvu.</p> <p>Loša koordinacija između viših razina vlasti.</p> <p>Veliki broj zahtjeva za organiziranom, opremljenijom i učinkovitijom preventivnom zaštitom od požara i vatrogastvom.</p> <p>Nespремnost i nemotiviranost uposlenih na kontinuiranu edukaciju i obnavljanje znanja, potrebnog za kvalitetnije obavljanje poslova u području vatrogastva.</p>

Analiza je pružila mogućnost promotriti koje su snage, a koje slabosti, prilike i prijetnje, na temelju čega su identificirali strateške smjerove budućeg djelovanja, odnosno razvoja zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH.

Prednosti su u postojanju zakona u ovom polju, i to:

- 1) Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od elementarnih i drugih nepogoda,
- 2) Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu, i
- 3) Zakon o deminiranju u Bosni i Hercegovini.

Navedenim zakonima omogućeno je donošenje niza podzakonskih akata, kojima su uređeni pojedini segmenti djelovanja, posebno u slučaju elementarnih ili drugih nepogoda u područja zaštite i spašavanja. Odjel za javnu sigurnost obavlja poslove utvrđene Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od elementarnih i drugih nepogoda Brčko distrikta BiH. U području zaštite od požara Odjel za javnu sigurnost, vrši poslove utvrđene odredbama Zakona o zaštiti od požara. U području deminiranja i uklanjanja neeksplozivnih ubojitih sredstava Odjel za javnu sigurnost, vrši poslove utvrđene u Zakonu o deminiranju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, broj 5/02).

Odjel za javnu sigurnost ostvaruje dobru suradnju s nizom institucija i organa od značaja za zaštitu i spašavanje u Bosni i Hercegovini i inozemstvu, što omogućava sudjelovanje u zajedničkim projektima, vježbama i obukama, te pristup različitim fondovima financiranja. Velika mogućnost za Bosnu i Hercegovinu, koju treba što prije iskoristiti, je pridruživanje Mehanizmu civilne zaštite Europske unije i korištenje financijskih instrumenata pomoći. Potpisivanje Sporazuma između Europske unije i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, prema zahtjevu Europske unije, zavisi od implementacije pripremnog programa civilne zaštite za Bosnu i Hercegovinu, zašto su krajem 2015. godine odobrena financijska sredstva od 2,5 miliona eura za namjenski program „Civilne zaštite BiH“ IPA II.

Potrebno je uložiti maksimalne napore da potpišu niz sporazuma, što bi dalo dodatni poticaj za jačanje i unapređenje zaštite i spašavanja, kako u Bosni i Hercegovini, entitetima, tako i u Brčko distriktu BiH.

Pored toga, na putu približavanja Europskoj uniji, za Bosnu i Hercegovinu je od posebnog značaja dokument Europskog partnerstva, kojim su definirani elementi suradnje između Europske unije i Bosne i Hercegovine i utvrđeni prioriteti koji se odnose na institucije i organe Brčko distrikta BiH. Dokument je obvezujući i predstavlja ključni referentni dokument u cjelokupnom procesu stabilizacije i pridruživanja, sve dok Bosna i Hercegovina ne dobije status kandidata.

Ovim dokumentom su definirani elementi suradnje između Europske unije i Bosne i Hercegovine i utvrđeni prioriteti koji se odnose na institucije i organe Bosne i Hercegovine, pa i za Brčko distrikt BiH.

3.1. Strateški ciljevi

Na temelju prethodne analize, utvrđena su tri strateška cilja i to:

- Strateški cilj 1. Izgradnja i jačanje sustava zaštite i spašavanja sukladno preporukama i direktivama Europske unije,
- Strateški cilj 2. Razvoj kapaciteta za upravljanje rizicima od katastrofa, i
- Strateški cilj 3. Jačanje zaštite od požara i vatrogastva kao dijela jedinstvenog sustava zaštite i spašavanja.

Navedeni strateški ciljevi su razrađeni u okviru programa, projekata i planiranih aktivnosti, koji su utvrđeni ovim Programom razvoja, a u službi su ostvarenja obveza koji, uopćeno, imaju svoju ulogu u zaštiti i spašavanju i provođenju mjera zaštite i spašavanja.

To nije lak zadatak, ali zahvaljujući našim snagama, slabosti se mogu dobrim dijelom premostiti, a navedene prilike iskoristiti kako bi se umanjile evidentirane prijetnje iz ove analize. Na prijetnje teško možemo utjecati, ali ih zajedničkim naporima možemo ublažiti.

3.2. Zaključno razmatranje

Program razvoja će se realizirati kroz strateške planove Odjela za javnu sigurnost i planove drugih organa javne uprave Brčko distrikta BiH, odnosno kroz godišnju realizaciju i procjenu provedenih aktivnosti i globalnog napretka.

Odjel za javnu sigurnost će, shodno utvrđenim ovlastima u Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od elementarnih i drugih nepogoda i drugim podzakonskim aktima, pratiti i koordinirati realizaciju ovih aktivnosti i o tome redovno informirati Vladu Brčko distrikta BiH i predlagati naredne mjere i aktivnosti.

4. OSNOVNI PRINCIPI I OPREDJELJENJA

Svi oblici zaštite i spašavanja, uključujući i zaštitu od požara i vatrogastva, moraju se provoditi u skladu s principima međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava o zaštiti ljudi, životinja, kulturnih dobara i okoliša od opasnih utjecaja elementarnih i drugih nepogoda, te opasnih utjecaja od nepogoda prouzročenih požarom, a sve sukladno poduzetim međunarodnim obvezama:

- Ženevskom konvencijom o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba iz 1949. godine, kao i Dopunskim protokolom o Ženevskim konvencijama iz 1977. godine,
- Konvencijom o zaštiti kulturnih dobara u slučaju oružanih sukoba iz 1954. godine,
- Drugim protokolom o zaštiti kulturnih dobara u slučaju oružanih sukoba iz 1999. godine,
- Konvencijom o zabrani uporabe sredstava za promjenu okoline u vojne i druge neprijateljske svrhe iz 1976. godine,
- Dopunskim protokolom Ženevskih konvencija i preporuka u svijetu prihvaćene Rezolucije 46/182 iz 1991. godine o jačanju i koordinaciji humanitarne pomoći UN koja uključuje glavne principe provođenja humanitarne pomoći UN i zemalja članica i preporuke u provođenju specifičnih mjera prevencije i pripravnosti za brz i koordiniran odgovor u elementarnim i drugim nepogodama, kao i
- Neobvezujućih preporuka iz Osla, koje obuhvaćaju principe, mehanizme i procedure koje se odnose na djelovanje vojno-civilnih snaga u mirnodopskim elementarnim i drugim nepogodama, i
- Principima proisteklim iz Zakona o zaštiti i spašavanju, Zakona o zaštiti od požara i drugim propisima iz ovog područja.

Na temelju navedenog, osnovna opredjeljenja u području zaštite i spašavanja i zaštite od požara i vatrogastva su:

- 1) Svaki građanin ima pravo na zaštitu i spašavanje i zaštitu od požara, ako je zbog toga ugrožen njegov život, zdravlje i imovina.
- 2) U slučaju elementarne i druge nepogode i požara, zaštita i spašavanje ljudskih života ima prednost pred svim drugim zaštitnim i spasilačkim djelatnostima.
- 3) Svaka fizička i pravna osoba ima pravo i obvezu samostalno i skupa s drugima provoditi zaštitu od elementarnih i drugih nepogoda i zaštitu od požara.
- 4) U slučaju elementarne i druge nepogode svako je dužan pomagati u okviru svojih mogućnosti i sposobnosti. Čovjeku koji je u životnoj opasnosti svako mora priteći u pomoć ukoliko na taj način ne ugrožava svoj život ili zdravlje. Ako ne može pomoći treba o tome hitno obavijestiti operativni centar ili za pomoć se pobrinuti na drugi način.
- 5) U slučaju požara svaki punoljetni građanin dužan je pristupiti gašenju početnog požara u okviru svojih mogućnosti i sposobnosti ukoliko na taj način ne ugrožava svoj život ili zdravlje, što se odnosi na pružanje pomoći drugoj osobi koji je u životnoj opasnosti od posljedica požara.
- 6) Svaki punoljetni građanin ukoliko ne može pomoći u spašavanju života ili gašenju početnog požara, dužan je o tome hitno obavijestiti nadležni operativni centar civilne zaštite, odnosno tražiti pomoć od nadležne profesionalne vatrogasne jedinice.

- 7) Sve aktivnosti vezane za zaštitu i spašavanje i zaštitu od požara su humanitarne i nadpolitičke prirode.
- 8) Brčko distrikt BiH organizira zaštitu od elementarnih i drugih nepogoda i zaštitu od požara kao jedinstven sustav zaštite i spašavanja.
- 9) Preventivne mjere moraju imati prednost nad svim oblicima planirane zaštite od elementarnih i drugih nepogoda i zaštite od požara.
- 10) Građanima moraju biti dostupne informacije o opasnostima, zaštiti i mogućnostima njihovog sudjelovanja u odlučivanju o načinu ostvarivanja zaštite od elementarnih i drugih nepogoda.
- 11) Građanima moraju biti dostupne informacije o rizicima i opasnostima od požara, preventivnim mjerama zaštite te načinima i sredstvima za gašenje početnog požara.
- 12) Od poznatih rizika, po pravilu, treba se zaštititi.
- 13) Organizirane snage zaštite i spašavanja u ratu obvezne su pomoći u provođenju humanitarnih principa određenih Ženevskim konvencijama.
- 14) Podaci o rizicima i opasnostima, planovima, mjerama i aktivnostima za zaštitu i spašavanje i zaštitu od požara su javni.
- 15) Svaki punoljetni građanin mora obavijestiti najbliži operativno komunikacijski centar, policiju, odgovarajuću službu ili Odsjek civilne zaštite o svakoj opasnosti ili prirodnoj i drugoj nesreći odmah kada je uoči ili za nju sazna.
- 16) U skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju svako fizička i pravna osoba odgovorna je za provođenje zaštite i spašavanja u slučaju elementarnih i drugih nepogoda.
- 17) U skladu sa Zakonom o zaštiti od požara svaki vlasnik ili korisnik građevine i prostora i upravnik stambenog objekta odgovoran je za zaštitu od požara u tim građevinama, prostorima i objektima.
- 18) Odgovorne osobe za organiziranje zaštite od požara, dužne su pravovremeno izvršiti sve predviđene mjere zaštite svojih građevina/objekata i zaposlenika od eventualnog nastanka požara kroz provođenje preventivnih mjera zaštite od požara, kao i obuke u područja zaštite od požara, na način propisan u odredbama Zakona o zaštiti od požara.
- 19) Odjel za javnu sigurnost, putem OKC i sredstava javnog informiranja, dužan je obavijestiti stanovništvo o opasnostima, načinu zaštite i upoznati ih sa planovima zaštite i spašavanja, planovima zaštite od požara i pravilima ponašanja u slučaju elementarne i druge nepogode i požara.
- 20) Fizičke i pravne osobe dužne su pravovremeno izvršiti sve predviđene mjere zaštite svojih objekata i zaposlenika od eventualnog nastanka elementarne ili druge nepogode kroz provođenje mjera zaštite i spašavanja propisanih u odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju, kao i osiguranja imovine kod nadležnih osiguravajućih kuća.
- 21) Organizacija i provođenje preventivnih mjera zaštite od požara i potrebe razvijanja mjera pripravnosti i spremnosti u odgovoru na pojave požara, temelje se na procjenama ugroženosti od požara i planom zaštite od požara kao i materijalnim, kadrovskim i drugim mogućnostima kojima raspolaže Brčko distrikt BiH.
- 22) Priprema sustava zaštite i spašavanja temelji se na prilagođavanju organizacije materijalnim i ljudskim mogućnostima, te razvijenosti kritične infrastrukture i stupnju osjetljivosti na pojedine vrste opasnosti.
- 23) Brčko distrikt BiH u slučaju požara, prvo upotrebljava svoje snage i sredstva za zaštitu od požara. U slučaju kada zbog velikog opsega nesreće i intenziteta požara snage i sredstva nisu dovoljne, Brčko distrikt BiH traži pomoć od susjednih JLS. Ako i njihova pomoć nije dovoljna, Brčko distrikt BiH traži pomoć preko Ministarstva sigurnosti BiH sukladno mogućnostima i propisanim procedurama za traženje/pružanje pomoći u gašenju požara.
- 24) Zračne snage (helikopteri), kao i druge snage kojima raspolažu Oružane snage Bosne i Hercegovine mogu se upotrijebiti za zaštitu i spašavanje i gašenje požara otvorenih prostora na području Brčko distrikta BiH, kada raspoloživi civilni resursi nisu dovoljni za brzo i učinkovito

- izvođenje akcija zaštite i spašavanja i gašenja požara sukladno odredbama Zakona o odbrani Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 88/05) i podzakonskim propisima (*Standardne operativne procedure* i drugi) koji se odnose na pitanje pružanja pomoći civilnim vlastima.
- 25) Uporaba snaga i sredstava u slučaju elementarne i druge nepogode mora biti dovoljna i ekonomična u razmjeru s ugroženošću, odnosno posljedicama elementarne i druge nepogode.
 - 26) Izvođenje akcija zaštite i spašavanja temelji se na obveznom provođenju odluka nadležnih stožera zaštite i spašavanja. Ako kojim slučajem bude razumno da odluka upućuje na vršenje kaznenog djela ili kršenje međunarodnog humanitarnog prava, nitko nije obavezan i ne smije provoditi takvu odluku.
 - 27) Svaki ovlaštenu pripadnik civilne zaštite, komandant, predstojnik službe, odnosno vođa grupe i spasitelj mora znati tko je njegov nadređeni.
 - 28) Kako bi spriječili ili bar ublažili posljedice elementarnih i drugih nepogoda i posljedice požara treba brzo reagirati i učinkovito djelovati. Zbog toga, snage za zaštitu i spašavanje kao i temeljne i dopunske snage za vatrogastvo moraju biti organizirane, opremljene i osposobljene tako da se u slučaju elementarne i druge nepogode odnosno požara mogu odazvati u što kraćem roku.
 - 29) Snage i sredstva za zaštitu i spašavanje organiziraju se ovisno od procjene ugroženosti i usklađene potrebe na razini Brčko distrikta BiH, entitetskom i državnoj razini.
 - 30) Službe zaštite i spašavanja organiziraju se za obavljanje onih zadaća zaštite i spašavanja za koje nisu razvijeni kapaciteti u okviru redovne djelatnosti organa uprave u službama, institucijama, zavodima, ustanovama, javnim poduzećima, postojećim dobrovoljnim ili profesionalnim spasilačkim službama.
 - 31) Jedinice civilne zaštite i vatrogasne jedinice organiziraju se po prostornom i funkcionalnom principu, a mogu i u kombinaciji oba principa.
 - 32) Kod organiziranja i provođenja zaštite i spašavanja i zaštite od požara u principu se koriste postojeći konceptualni materijalni i drugi resursi, ali i prepoznati kapaciteti strukovnih organizacija, udruga građana i organizacija civilnog društva.
 - 33) Pripadnici snaga za zaštitu i spašavanje i pripadnici osnovnih i dopunskih snaga za vatrogastvo imaju pravo na zaštitu pri radu za što su odgovorni njihovi osnivači. Za provođenje propisanih mjera za zaštitu i zdravlje na radu brinu se organi koji izravno zapovijedaju određenim jedinicama, službama i svim drugim snagama u operativnoj situaciji.
 - 34) Rješenja i postupci iz planova zaštite i spašavanja i planova zaštite od požara moraju biti jednostavni, jasni i razumljivi i prethodno simulirani kroz oblike obuke radi provjere valjanosti
 - 35) Korištenje preventivnog pristupa podrazumijeva ostvarivanje priprema za provođenje mjera zaštite i spašavanja i mjera zaštite od požara koje imaju nezamjenjivu ulogu. Skupe, a učinkovite mjere ne smiju biti izgovor niti razlog odlaganja njihove realizacije od nositelja planiranja za slučajeve kada postoji opasnost od velike ili nepopravljive štete.
 - 36) Za svaku fizičku ili pravnu osobu koje je namjerno ili nepažnjom uzrokovalo ugroženost zbog koje su nastali troškovi dodatnog provođenja mjera, odnosno koja su uzrokovala naknadnu štetu, primjenjuju se odredbe Zakona o obligacijskim odnosima
 - 37) Od poznatih rizika, po pravilu, treba se zaštititi.
 - 38) Država i sve razine vlasti, po pravilu, brinu za pomoć, odnosno socijalnu zaštitu samo onim pojedincima koji je sami sebi ne mogu osigurati.
 - 39) Pomoć u slučaju elementarne ili druge nepogode je, po pravilu, besplatna.
 - 40) Bosna i Hercegovina i Brčko distrikt BiH osiguravaju sudjelovanje snaga za zaštitu i spašavanje u međunarodnim humanitarnim spasilačkim akcijama što zahtijeva usvajanje jedinstvenih standarda i postupaka na području organiziranosti, provođenju, opremljenosti i osposobljenosti snaga, međunarodnoj razmjeni podataka, obavještanjem drugih država o opasnostima, potpisivanjem odgovarajućih ugovora i sporazuma.

5. ZAKLJUČCI IZ PROCJENE UGROŽENOSTI TERITORIJA BRČKO DISTRIKTA BIH OD ELEMENTARNIH I DRUGIH NEPOGODA

5.1. Opći zaključci

S obzirom na gustoću naseljenosti Brčko distrikt BiH spada u kategoriju VISOKOG RIZIKA.

Starosna struktura stanovništva ukazuje na gotovo 30% kategorija koje su nesposobne ili djelomično sposobne za samozaštitu i samo-spašavanje te također rezultira VISOKIM RIZIKOM ugroženosti.

Katastrofalne poplave iz 2014. godine s izravnim štetama oko 60 milijuna KM i neizravnim štetama koje su nekoliko puta veće, te geografski položaj Brčko distrikta BiH i aktivnosti koje zemlje iz regije poduzimaju na uzvišenju i ojačavanju nasipa uz rijeku Savu upućuje na ponavljanje istog, a vrlo vjerojatno i goreg scenarija od onog iz svibnja 2014. godine uz probleme u dijelu Brčko distrikta BiH koji gravitira obroncima Majevice s planinskim rijekama koje su nekoliko puta u posljednjih 5 godina pokazale svoju razornu i rušilačku snagu uslijed obilnijih kišnih oborina.

Rizik od klizišta koji je konstantno prisutan na teritoriji Brčko distrikta BiH, te srednja razina opasnosti od tehničko-tehnoloških nezgoda, ali sa prekograničnim efektima rezultiraju i upućuju da je teritoriji Brčko distrikta BiH **ranjiv** na elementarne i druge nepogode, te s tim u svezi, problematika zaštite i spašavanja zahtjeva strateški pristup lokalne zajednice.

5.2. Posebni zaključci

Jačanje preventivnih kapaciteta u sustavu zaštite i spašavanja, poboljšati iner-resornu suradnju, donijeti stratešku i plansku dokumentaciju s ciljem jasnog definiranja uloga, nadležnosti i smjera djelovanja svih relevantnih sudionika u sustavu zaštite i spašavanja.

Izgradnja i uspostava funkcionalnog sustava ranog upozoravanja i uzbunjivanja koji bi bio povezan sa Centrom Promatranja i izvješćivanja Odjela za javnu sigurnost sa blagovremenim protokom, praćenjem i razmjenom informacija od značaja za zaštitu i spašavanje.

Ojačati kapacitete Mješovite jedinice za zaštitu i spašavanje Brčko distrikta BiH, opremiti i obučiti je za brzi i učinkoviti odgovor na sve predviđene scenarije elementarnih i tehničko-tehnoloških nezgoda i katastrofa.

Formirati jedinice civilne zaštite opće namjene u Mjesnim zajednicama.

Izgraditi integrirani sustav mjera zaštite i spašavanja koji obuhvata preventivne i operativne mjere.

Izraditi planove obuke i uspostaviti kontinuirani sustav treninga svih aktera u sustavu zaštite i spašavanja te periodično planirati inter-resorne (zajedničke) vježbe s različitim scenarijima.

Uspostava Centra za obuku treba biti prioritet zajednice uz tendenciju da to postane regionalni centar.

Na godišnjoj razini planirati financijska sredstva za nabavu nedostajuće opreme sukladno europskim standardima uz podršku započetim aktivnostima suradnje s nevladinim organizacijama u području zaštite i spašavanja.

Studija izgradnje kapaciteta otpornosti na katastrofe od elementarnih i drugih nepogoda treba poslužiti kao polazni temelja u budućim aktivnostima razvoja sustava zaštite i spašavanja njegovog opremanja i obučavanja i pripremanja za buduće po svemu sudeći neizbježne prirodne izazove koje predviđa svjetska i europska struka iz područja smanjenja rizika od katastrofa.

5.3. Izvadak iz Studije jačanja kapaciteta otpornosti u slučaju katastrofa teritorije Brčko distrikta BiH za razdoblje 2018. – 2020. godine

Prioriteti za djelovanje

Prioritet 1: Integriranje smanjenja rizika od katastrofa u strateškim razvojnim planovima i razumijevanje rizika od katastrofa

Kako bi smo realizirali ovaj prioritet potrebno je:

- Izvršiti potpunu integraciju politika za smanjenje rizika od katastrofa i izgraditi u potpunosti zakonodavno – pravni okvir, kako bi smo postigli integrirani sustav zaštite i spašavanja koji obuhvata identifikaciju, analizu i upravljanje rizicima u Brčko Distriktu BiH.
- Izvršiti ojačanje institucionalnih mehanizama i institucionalnih kapaciteta sustava zaštite i spašavanja u svrhu implementacije ove Studije.
- Potrebno je intenzivno lobiranje za političkim opredjeljenjem i preuzimanjem odgovornosti, kako bi smo postigli društveno – politički konsenzus. Operativna uspostava sustava je moguća samo ako se izvrši izgradnja financijskog instrumenta u cilju jačanja otpornosti zajednice od katastrofa.
- Provesti harmonizaciju zakona i sektorskih politika s međunarodnim standardima je uvjet za uspješnu realizaciju, čiji indikatori realizacije će se nadzirati formiranjem nadzornog tijela za provođenje Studije za smanjenje rizika od katastrofa.

U realizaciji ovog prioriteta, potrebno je:

- Usvojiti Procjenu ugroženosti od elementarnih i drugih nepogoda u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine.
- Usvojiti studiju jačanja kapaciteta za smanjenje rizika od katastrofa.
- Uspostaviti platformu za smanjenje rizika od katastrofa.
- Usvojiti program razvoja sustava zaštite i spašavanja Brčko distrikta BiH.
- Donijeti metodologiju za izradu plana zaštite i spašavanja.
- Donijeti Plan zaštite i spašavanja od elementarnih ili drugih nesreća Brčko distrikta BiH.
- Donijeti Plan obuke i osposobljavanja snaga zaštite i spašavanja Brčko distrikta BiH.
- Donijeti program opremanja struktura sustava zaštite i spašavanja.
- Donijeti metodologiju za procjenu štete od elementarnih i drugih nepogoda.
- Donijeti odluku kojom se određuju poduzeća i druge pravne osobe koje su obvezne postupati sukladno članku 22. Zakona o zaštiti i spašavanju od elementarnih i drugih nepogoda Odnosi se na Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od elementarnih i drugih nepogoda u Brčko Distriktu BiH, „Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 29/16, usvojen od strane Skupštine Brčko distrikta BiH, 27. srpnja 2016. godine.

Prioritet 2: Jačanje kapaciteta za upravljanje rizicima od katastrofa

Kako bi se realizirao ovaj prioritet potrebno je:

- Izvršiti povećanje sposobnosti zajednice u inter-resornom generiranju informacija (statističkih, identifikacijskih, geo-referentnih, operativnih) u cilju otpornosti zajednice na katastrofe.
- Jačati kapaciteta za prikupljanje, analizu, vrjednovanje i uspostavljanje baze relevantnih podataka u cilju upravljanja rizicima i jačanja zajednice od katastrofa.

- Izvršiti jačanje inter-resornih kapaciteta za sustav ranog upozorenja i obavještanja.
- Dati punu podršku znanstveno-istraživačkim projektima.
- Osigurati razmjenu informacija i ostvariti suradnju sa znanstvenim institucijama u cilju smanjenja postojećih rizika i prevencije novih rizika uz razumijevanje terminologije, uzroka i utjecaja rizika od katastrofa na lokalnu zajednicu.
- Organizirati sustavne treninge u cilju pripreme i obuke službi civilne zaštite, organizirati i koordinirati provođenje mjera i zadataka civilne zaštite u sustavu zaštite i spašavanja.
- Voditi propisane evidencije u području zaštite i spašavanja, sprovesti blagovremenu nabavu sredstava i opreme za zaštitu i spašavanje za potrebe jedinica i timova za zaštitu i spašavanje i građana, te voditi brigu o njihovoj ispravnosti, čuvanju i upotrebi, organizirati i provoditi poslove promatranja, obavještanja i uzbunjivanja.
- Realizirati godišnje planove obuke i osposobljavanja Stožera, jedinica i timova za zaštitu i spašavanje i povjerenika zaštite i spašavanja.
- Organizirati i realizirati obuke građana iz područja osobne, uzajamne i kolektivne zaštite.
- Ostvariti suradnju s nadležnim tijelima na razini Bosne i Hercegovine u rješavanju svih pitanja iz područja zaštite i spašavanja.
- Opremati i obučavati posebne timove za poslove uklanjanja, deaktiviranja i uništavanja NUS-a.
- Organizirati i jačati kapacitete mješovite jedinice za zaštitu i spašavanje.
- Provesti mjere jačanja svih subjekata u sustavu zaštite i spašavanja kroz organiziranje, opremanje, treninge i zajedničke vježbe,
- Uspostaviti geo-referentni informacijski sustav GIS u cilju identifikacije, analize i upravljanja podacima o svim potencijalnim rizicima, ranjivostima i kapacitetima odgovora.

Prioritet 3: Ulaganje u smanjenje rizika od katastrofa radi povećanja otpornosti lokalnih zajednica

U realizaciji ovog prioriteta, potrebno je:

- Jačati financijska sredstava za planiranje prevencije, spremnosti i odgovora na svim razinama;
- Razmotriti veličine i korištenja sredstava za nepredviđene slučajeve.
- Gradonačelnik i Vlada Brčko distrikta BiH procjene visinu proračuna i rezervi za odgovor na katastrofe, u cilju pronalaženja mogućnosti planiranja rezervi na godišnjoj razini za saniranje očekivanih gubitaka od katastrofa.
- Izraditi procedure i uspostaviti jasna pravila i postupke za pristup ovim resursima za odgovor, oporavak i rekonstrukciju.
- Aplicirati i koristiti kontingente kredita za pristup brzog likvidnosti koji su hitno dostupni nakon prvog udara katastrofe za što je potrebno usvajanje Strateškog programa za upravljanje rizicima od katastrofa čime se postaje kvalificiran za potencijalni kredit Svjetske banke (CAT DDO), kako bi se financirala izgubljena eventualna likvidnost, dok bi se druga domaća sredstva mogla preraspodijeliti u druge proračunske namjene ili primiti međunarodna pomoć.
- Istražiti inovativne transfere za pružanje pomoći lokalnim zajednicama za saniranje rizika i osiguravanje likvidnosti kroz pristup financijskim instrumentima EU i drugim fondovima za jačanje proračuna u slučaju pogođenosti u elementarnim nepogodama.
- Istražiti mogućnosti za uspostavljanje Fonda za katastrofe (istražiti modele uspostavljanja fonda za katastrofe u zemljama EU), kako bi se najučinkovitije kanalizirala sredstva za smanjenje rizika od katastrofa, te uspostavio jedinstven sustav upravljanja sa jedinstvenim proračunskim alatom.

- Resursi bi se mogli skupiti tijekom vremena, u skladu s ograničenjima proračunskog sustava i procjenom troškova, ali i procjenom prilika i prednosti u takvim izvanrednim događajima. Takav bi fond također mogao financirati preventivne mjere za sprječavanje šteta od budućih katastrofa.
- Razmotriti mogućnosti i potencijale za uspostavljanje javno-privatnog partnerstva u projektima prevencije, spremnosti i odgovora u slučaju pogođenosti katastrofama.
- Jačati uspostavu sustava zaštite proračuna putem reosiguranja od katastrofa.
- Vlada razmotri preporučivanje kulture osiguranja građanstvu i gospodarstvu, te pomoći razvoju tržišta privatnog osiguranja rizika od katastrofa. To bi trebalo uključivati kampanje za jačanje svijest javnosti i subvencije za sve vrste obaveznog osiguranja iz proračuna (poljoprivreda, hipotekarne aktivnosti, mala i srednja poduzeća). Vlada treba razmotriti i razvijanje programa osiguranja javnih građevina na kritičnoj infrastrukturi (kao što su putna i elektroenergetska infrastruktura, vodoopskrba, itd.) te dati preporuke i subvencije stanovništvu za osiguranje u slučaju pogođenosti elementarnim nepogodama i drugim katastrofama, putem poticaja za ulaganje u procjenjivanje rizika i aktivnosti za smanjenje rizika (kao što je *retrofitting*) kako bi se smanjili gubitci i smanjili troškovi osiguranja.

Prioritet 4: Podizanje svijesti i promocija javno-privatnog partnerstva za upravljanje rizicima od katastrofa

Kako bi smo realizirali ovaj prioritet potrebno je:

- Poboljšati komunikaciju i dijeljenje informacija između relevantnih institucija kako bi se smanjio rizik od katastrofa.
- Uključiti tematiku smanjenja rizika od katastrofa u obrazovne planove te podizati svijest zajednice o važnosti smanjenja rizika od katastrofa putem medijskih kampanja, društvenih mreža, obuka i vježbi.
- Uspostaviti financijske instrumente za akcijsko djelovanje, organiziranje i uspostavljanje struktura za zaštitu i spašavanje.

U realizaciji ovog prioriteta, potrebno je:

- Planirati, organizirati i provesti mjere preventivnog rada sa ranjivim kategorijama društva, a posebno sa mladima, putem organiziranja prezentacija, obuka u predškolskim i školskim ustanovama s ciljem jačanja svijesti i uvježbavanja evakuacija u zadatim scenarijima.
- Razmotriti preporuku za organizirati manifestaciju „Dani zaštite i spašavanja”, „Platforma za smanjenje rizika od katastrofa”, „Uloga školstva u sustavu zaštite i spašavanja”, „Uloga NVO-a u sustavu zaštite i spašavanja”, „Uloga Mjesnih zajednica u sustavu zaštite i spašavanja“.
- Odjel za javnu sigurnost, planira aktivnosti medijskih kampanja i mjera za podizanje svijesti i promociju javno-privatnog partnerstva za upravljanje rizicima od katastrofa.
- Uspostaviti interaktivnu bazu podataka i rizika za stanovništvo u sklopu operativno-komunikacijskog centra Odjela za javnu sigurnost, putem koje će se lokalna zajednica 24/7 informirati o stanju, potencijalnim rizicima i opasnostima.

Izvadak iz Procjene ugroženosti teritorije Brčko distrikta BiH od elementarnih i drugih nepogoda

Procjena ugroženosti Brčko distrikta BiH od elementarnih i drugih nepogoda je obuhvatila sljedeće opasnosti – rizike:

Prirodne opasnosti:

- geološke opasnosti: potresi, klizišta i odroni tla,
- hidrometeorološke opasnosti: poplave, niske temperature i snijeg,
- biološke opasnosti: epidemije i epizotije.

Tehničko-tehnološke opasnosti:

- požari, i
- industrijska zagađenja.

Ostale opasnosti:

- opasnost od mina i NUS, i
- opasnosti po kritičnu infrastrukturu.

Svaka opasnost je obrađena po jedinstvenoj metodologiju na sljedeći način:

- uvod – analiza stanja,
- najvjerojatniji i najgori mogući scenarij,
- vjerojatnoća,
- utjecaj,
- matrica rizika,
- posebni dodatak,
- mapa rizika.

Jedinstveni zaključak procjene ugroženosti Brčko distrikta BiH od elementarnih i drugih nepogoda jeste da je Brčko distrikt BiH ranjiv po svim rizicima, svaki rizik pravi ozbiljne ili vrlo ozbiljne probleme po život i zdravlje stanovništva, prouzroči velike materijalne štete na infrastrukturnim i drugim objektima, i svaki ima financijski utjecaj u negativnom smislu (šteta, odgovor i oporavak).

6. ORGANIZACIJA SUSTAVA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

6.1. Subjekti i snage sustava zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH

U skladu s odredbama članaka 6. i 7. Zakona o zaštiti i spašavanju stanovništva i materijalnih dobara od elementarnih i drugih nepogoda na području Brčko distrikta BiH sustav zaštite i spašavanja se sastoji od subjekata i snaga za zaštitu i spašavanje.

Subjekti sustava zaštite i spašavanja su:

1. Skupština Brčko distrikta BiH, Gradonačelnik, Vlada Brčko distrikta BiH i Odjeli za javnu sigurnost,
2. drugi organi javne uprave, institucije i javne ustanove,
3. poduzeća, poduzetnici i druge pravne osobe,
4. građani, udruge, profesionalne i druge organizacije.

Snage zaštite i spašavanja su:

1. stožer za zaštitu i spašavanje Brčko distrikta BiH i jedinice i timovi za zaštitu i spašavanje koje utemeljuje Brčko distrikt BiH,
2. Organizacijska jedinica Odjela za javnu sigurnost nadležna za poslove zaštite i spašavanja,
3. Policija Brčko distrikta BiH,
4. stožeri za zaštitu i spašavanje i jedinice i timovi za zaštitu i spašavanje koje formiraju poduzeća i druga pravne osobe,
5. jedinice, timovi i ekipe Crvenog križa Brčko distrikta BiH,
6. jedinice i timovi koje formiraju udruge građana,
7. povjerenici zaštite i spašavanja,
8. profesionalne i hitne službe,
9. građani.

Nositelj aktivnosti zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH je Odjel za javnu sigurnost. U okviru Pododjela za zaštitu i spašavanje u suradnji sa Službom zajedničkih poslova Odjela se vrše sve aktivnosti zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH. Zbog toga će se u nastavku objasniti organizacija Pododjela za zaštitu i spašavanje koje je nositelj aktivnosti zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH.

6.2. Organizacija Pododjela za zaštitu i spašavanje

U okviru Pododjela za zaštitu i spašavanje (187 izvršitelja) utvrđuju se sljedeće organizacijske jedinice:

- a) Služba zajedničkih poslova (6 izvršitelja);
- b) Odsjek za zaštitu od požara i spašavanje (88 izvršitelja);
- c) Odsjek civilne zaštite (23 izvršitelja);
- d) Odsjek za promatranje, obavještanje i fizičko-tehničku zaštitu (70 izvršitelja).

a) Služba zajedničkih poslova (6 izvršitelja)

- Voditelj Pododjela za zaštitu i spašavanje,
- viši stručni suradnik za normativno-pravna pitanja,
- koordinator za deminiranje,
- viši stručni suradnik za fizičku pripremu uposlenika,
- referent za administrativne poslove,

- skladištar u Pododjelu za zaštitu i spašavanje.

b) Odsjek za zaštitu od požara i spašavanje (88 izvršitelja)

Služba zajedničkih poslova (7 izvršitelja):

- predstojnik Odsjeka za zaštitu od požara i spašavanje,
- stručni suradnik za kategorizaciju poduzeća i pravnih osoba,
- referent za obuku iz područja ZOP-a, odgovorno osoba za rad servisa,
- serviser vatrogasnih aparata – profesionalni vatrogasac,
- referent za tehničku ispravnost vatrogasnih vozila i tehnike,
- stručni referent za opće i blagajničke poslove,
- dijagnostičar kvarova.

Profesionalna vatrogasna jedinica (76 izvršitelja):

- šef Profesionalne vatrogasne jedinice (1),
- zamjenik šefa Profesionalne vatrogasne jedinice (1),
- stručni suradnik za kont. mjera zaštite od požara i pravno reguliranje (1),
- vođa smjene Profesionalne vatrogasne jedinice (5),
- zamjenik vođe smjene Profesionalne vatrogasne jedinice (5),
- profesionalni vatrogasac – vozač (25),
- profesionalni vatrogasac (14),
- profesionalni vatrogasac – električar (5),
- profesionalni vatrogasac – vozač – mehaničar (1),
- voditelj područne Profesionalne vatrogasne jedinice (3),
- profesionalni vatrogasac s ispitom za rukovoditelja akcije gašenja požara (15).

Jedinica za suzbijanje akcidentnih situacija (5 izvršitelja)

- šef Jedinice za suzbijanje akcidentnih situacija (1),
- Profesionalni vatrogasac sa specijalnom obukom (4).

c) Odsjek civilne zaštite (23 izvršitelja)

Služba stručno-administrativnih poslova iz područja civilne zaštite:

- predstojnik Odsjeka civilne zaštite (1),
- specijalist za stručno operativne poslove, obuku i MTS u CZ (1),
- koordinator za krizne situacije (1),
- viši stručni suradnik za geološka istraživanja (1),
- referent za tehničku ispravnost vozila i opreme u civilnoj zaštiti (1),
- viši stručni suradnik za mjere zaštite i spašavanja u Odsjeku CZ (1),
- stručni referent za sanaciju klizišta (1).

Jedinica za uklanjanje eksplozivnih sredstava (UES) i brzi odgovor (11 izvršitelja):

- šef Jedinice za uklanjanje eksplozivnih sredstava i brzi odgovor (1),
- zamjenik šefa Jedinice za uklanjanje eksplozivnih sredstava i brzi odgovor (1),
- vođa tima za uklanjanje eksplozivnih sredstava (UES) (1),
- zamjenik vođe tima za uklanjanje eksplozivnih sredstava (UES) (1),
- deminer – operater za uništavanje eksplozivnih sredstava (5),
- medicinski radnik u Timu za deminiranje (2),

Spasiteljski tim gorske službe spašavanja (GSS) (5 izvršitelja):

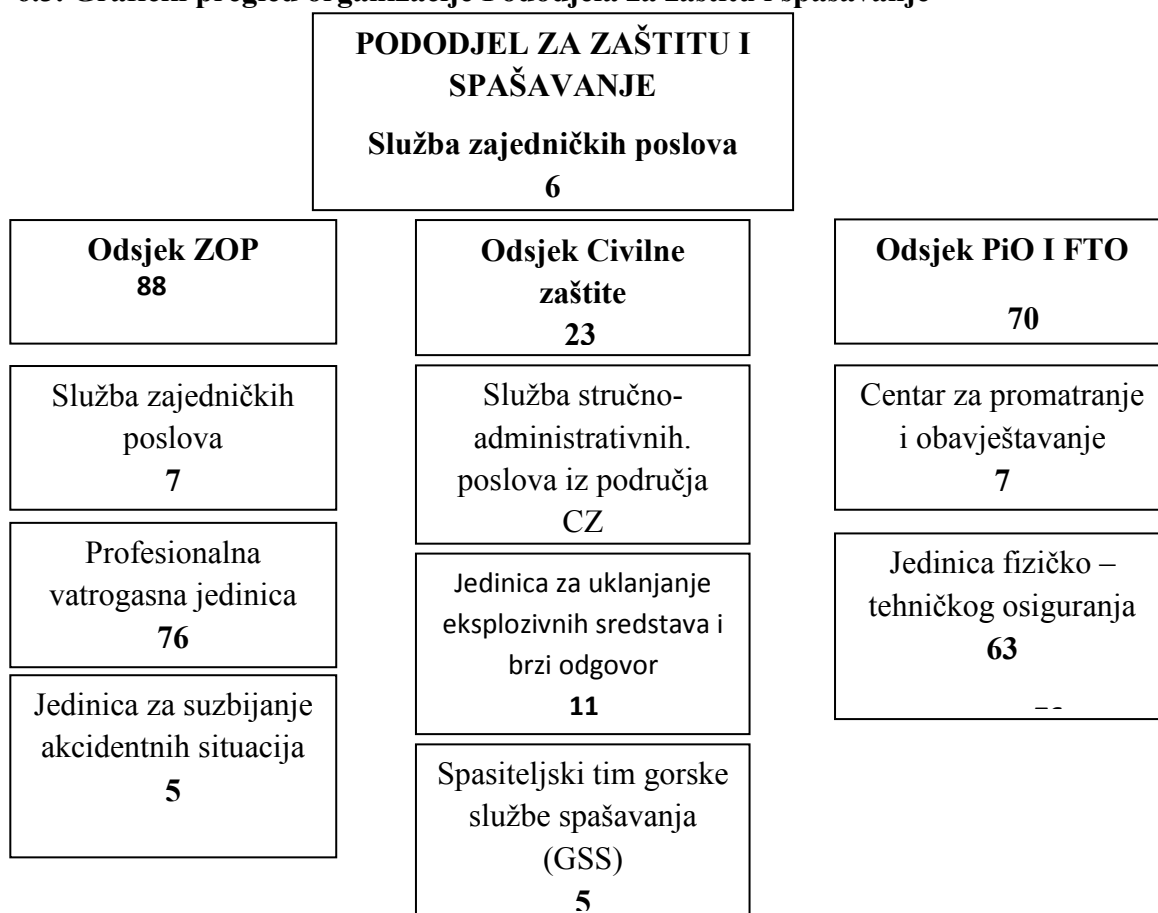
- vođa Spasiteljskog tima za gorsku službu spašavanja (GSS) (1),
- spasitelj – gorska služba spašavanja (GSS) (4).

d) Odsjek za promatranje, obavještavanje i fizičko-tehničku zaštitu (70 izvršitelja)

Centar za promatranje i obavještavanje (7 izvršitelja):

- šef Odsjeka za promatranje, obavještavanje i fizičko- tehničku zaštitu (1),
- šef Centra za promatranje i obavještavanje (1),
- operater administrator (1),
- operater u centru za promatranje i obavještavanje (4),
- Jedinica fizičko-tehničkog osiguranja (63 izvršitelja),
- stručni referent za fizičko-tehničko osiguranje (1),
- kontrolor Jedinice fizičko-tehničkog osiguranja (1),
- radnik u Jedinici fizičko-tehničkog osiguranja (41),
- radnik u Jedinici fizičko-tehničkog osiguranja (na određeno vrijeme do dvije godine) (20).

6.3. Grafički pregled organizacije Pododjela za zaštitu i spašavanje



7. AKCIJSKI PLAN 2022. – 2027.

Aktivnost	Nositelj/surađuje	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
Jačanje preventivnih i operativnih kapaciteta zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH	Odjel za javnu sigurnost	→					
Izgraditi i uspostaviti sustav ranog upozoravanja	UNDP BiH Odjel za javnu bezbjednost	→					
Stavljanje u funkciju tri područna doma zaštite i spašavanja	Odjel za javnu sigurnost	→					
Uspostaviti registar klizišta i ažurirati podatke o istim	Odjel za javnu sigurnost	→					
Uspostaviti centar za obuku u području zaštite i spašavanja	Ministarstvo sigurnosti BiH Odjel za javnu sigurnost	→					
Izrada Podzakonskih i planskih dokumenata u skladu sa zakonom o zaštiti i spašavanju	Odjel za javnu sigurnost	→					
Imenovanje Povjerenika zaštite i spašavanja u MZ u skladu sa čl. 43 Zakona	Odjel za javnu sigurnost MZ	→					
Osnivanje, opremanje i obuku jedinica zaštite i spašavanja opće namjene	Odjel za javnu sigurnost MZ	→					
Opremanje i stručno usavršavanje Mješovite jedinice za zaštitu i spašavanje	Odjel za javnu sigurnost	→					
Suradnja sa NVO u području zaštite i spašavanja	Odjel za javnu sigurnost NVO	→					
Organizacija zajedničkih vježbi zaštite i spašavanja (jednom godišnje u terminu rujan – listopad)	Odjel za javnu sigurnost Odjela Vlade NVO	x	x	x	x	x	x

8. FINANCIRANJE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Skladno članku 78. Zakona o zaštiti i spašavanju stanovništva i materijalnih dobara od elementarnih i drugih nepogoda u Brčko distriktu BiH i Strategije razvoja Brčko distrikta BiH za razdoblje 2021. - 2027. godina, sustav zaštite i spašavanja financira se iz sljedećih izvora:

- a) proračuna Brčko distrikta BiH,
- b) priloga, donacija, poklona i međunarodne pomoći,
- c) drugih izvora sukladno zakonom.

Procent od 1% proračuna Brčko distrikta BiH se planira i izdvaja kao sredstva posebne namjene od kojih se 50% koristi za poduzimanje preventivnih aktivnosti kroz realizaciju kapitalnih projekata kao što su uređenje vodotoka, izgradnja nove i održavanje postojeće infrastrukture (primarna i sekundarna kanalska i kanalizacijska mreža, putna infrastruktura i sl.), a 50% kroz proračun Odjela za javnu sigurnost za opremanje i obuku struktura zaštite i spašavanja.

Poseban akcent i značaj treba staviti na aktivno sudjelovanje u programima i projektima međunarodne suradnje i pomoći u području zaštite i spašavanja, gdje Brčko distrikt BiH na temelju Ustavnih odredbi ima mjesto kako u sustavu zaštite i spašavanja na razini države BiH tako i u dijelu raspodjele sredstava, opreme i pomoći iz već spomenutih programa i projekata međunarodne suradnje i međunarodne pomoći.

9. OSNOVE ZA IZRADU PROGRAMA OBUČAVANJA I OSPOSOBLJAVANJA U ZAŠTITI I SPAŠAVANJU I ZAŠTITI OD POŽARA

9.1. Uvod

Ovim dokumentom uređuju se: ciljevi i namjena, planiranje, organiziranje, izvođenje i provjeravanje stupnja obučenosti i osposobljenosti za zaštitu i spašavanje i zaštitu od požara, kao i materijalno-tehničko i financijsko osiguravanje procesa izvođenja obuke i osposobljavanja struktura zaštite i spašavanja.

Obuka i osposobljavanje za zaštitu i spašavanje i zaštitu od požara i vatrogastvu obuhvaća prezentiranje osnovnih i posebnih znanja o elementarnim i drugim nepogodama, obuka i osposobljavanje kadrova iz ministarstava i drugih državnih organa nadležnih za prevenciju i saniranje posljedica elementarnih i drugih nepogoda, pripadnika jedinica civilne zaštite, pripadnika službi zaštite i spašavanja, stanovništva, nevladinih organizacija i gospodarskih društava: zavodi, instituti i druge strukture čija djelatnost može koristiti u zaštiti i spašavanju.

Trenutno stanje u području planiranja i izvođenja većine oblika obučavanja i osposobljavanja je po *ad hoc* sustavu, odnosno prema trenutnim procjenama i potrebama za obučavanjem i osposobljavanjem samo nekih od struktura civilne zaštite koja se odvija u organizaciji Ministarstva sigurnosti BiH, entitetskih uprava CZ ili upućivanje pojedinih predstavnika na obuku i stručno usavršavanje koju po određenim pitanjima organiziraju domaće ili inozemne vladine i nevladine organizacije.

Pored navedenih planova i programa obuke, primjenjuju se i drugi programi utvrđeni propisima iz područja zaštite i spašavanja (npr. obuka stanovništva za provođenje preventivnih mjera zaštite od požara i gašenje početnog požara u suradnji sa sredstvima masovnog komuniciranja, prije svega lokalnih radio i TV stanica, Internet portalima i preko društvenih mreža s tim da se za ovu namjenu može organizirati i snimanje kraćih filmova, tematskih rasprava, TV spotova, kvizovi znanja iz ovog područja i sl.).

9.2. Cilj i namjena

Temeljni cilj obučavanja i osposobljavanja je prenošenje znanja i osposobljavanje za kvalitetno izvršavanje zadataka zaštite i spašavanja u slučaju elementarnih i drugih nepogoda, a posebno mjera prevencije u zaštiti i spašavanju i provođenju mjera zaštite i spašavanja, kao i osposobljavanja za kvalitetno izvršavanje zadataka iz nadležnosti PVJ i DVJ, ali i vatrogasne jedinice koja se formira u pravnoj osobi, kao i drugih zadataka zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara (spašavanje iz ruševina, na vodi i pod vodom i drugih).

Svaki program obuke i osposobljavanja mora sadržavati ciljeve koji se zasnivaju na osnovnom i općem cilju za osiguranje učinkovitog djelovanja svake strukture ponaosob u okviru određene mjere, kao i cjelovitom sustavu zaštite i spašavanja.

9.3. Programiranje

Programiranje obuke i osposobljavanja obavlja se sukladno odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju i odredbama Zakona o zaštiti od požara i navedenim podzakonskim propisima donesenim na temelju ovih zakona.

Prioriteti obučavanja:

- obuka instruktora za obuku u zaštiti i spašavanju i zaštiti od požara, s ciljem jačanja kadrovske baze za obuku;
- obuka stožera zaštite i spašavanja za kvalitetnu procjenu stanja i upravljanje akcijama zaštite i spašavanja;
- obuka rukovoditelja organa uprave i javnih poduzeća za potpunije razumijevanje i provedbu zakona o zaštiti i spašavanju;
- pojedinačno ili ukupno sudjelovanje predstavnika Odjela za javnu sigurnost na tečajevima i seminarima u organizaciji domaćih i međunarodnih vladinih i nevladinih organizacija (UNDP, DPPI, CMEP SEE, NATO i drugi).

9.4. Zaključci o obuci i osposobljavanju

Na temelju procjene potreba za obučavanjem i osposobljavanjem za zaštitu i spašavanje, Odjel za javnu sigurnost izradit će fleksibilne i prihvatljive nastavne planove i programe obučavanja i osposobljavanja snaga zaštite i spašavanja i drugih struktura zaštite i spašavanja i civilnog stanovništva, metodologijom ocjenjivanja obuke (u svrhu procjene uspješnosti obuke) kako slijedi:

Sukladno zakonskim ovlastima, nakon što Skupština Brčko distrikta BiH usvoji Program razvoja i Plan zaštite i spašavanja, Odjel za javnu sigurnost pristupit će utvrđivanju, odnosno donošenju osnova nastavnih planova i programa obuke struktura zaštite i spašavanja za razdoblje realizacije Programa razvoja.

9.5. Obučenost i osposobljenost

Kako bi sustav zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH, bio efikasan i svrsishodan potrebno je štabove, službe, jedinice i specijalnosti civilne zaštite opremiti i obučiti shodno procijenjenom riziku opasnosti od elementarnih i drugih nepogoda.

Ako je spremnost odgovora na elementarne i druge nepogode pokazatelj uspješne prevencije i planski provedenih priprema i ako je u ublažavanju i otklanjanju posljedica „pola posla”, onda je obuka i osposobljavanje uvjet bez koga se ne može govoriti o spremnosti. Stoga je za potrebe obučavanja i osposobljavanja struktura zaštite i spašavanja potrebno formirati Centar za obuku struktura zaštite i spašavanja, koji bi se nalazio u sastavu Odjela za javnu sigurnost.

9.6. Daljnji planovi aktivnosti obučavanja i osposobljavanja

- 1) Kako bi centar za obuku struktura zaštite i spašavanja mogao obavljati zakonom utvrđene obveze u punim kapacitetima, nužno je izvršiti popunu stručnim kadrovima, te isti opremiti suvremenim materijalno-tehničkim sredstvima.
- 2) Intenzivirati rad na naučno-istraživačkom radu i izdavačkoj djelatnosti, te tako povećati knjižničnu građu iz područja zaštite i spašavanja.

Kako bi sustav zaštite i spašavanja u Brčko distriktu BiH bio učinkovit i svrsishodan potrebno je stožere, službe zaštite i spašavanja i jedinice civilne zaštite opremiti i obučiti shodno procijenjenom riziku opasnosti od elementarnih i drugih nepogoda.

10. PRAĆENJE I PROCJENA REALIZACIJE PROGRAMA RAZVOJA

Program razvoja će se realizirati kroz strateški plan Odjela za javnu sigurnost i kroz Plan zaštite i spašavanja Brčko distrikta BiH na bazi godišnje realizacije i procjene provedenih aktivnosti uz determiniranje napretka na kraju svake godine.

Strateški ciljevi biti će razrađeni kroz strateške programe koji sadrže aktivnosti od čije provedbe će zavisiti stupanj realizacije Programa razvoja.

Praćenje realizacije će se provoditi kontinuirano kvartalno i godišnje, a nakon isteka roka predviđenog za provođenje Programa razvoja izvršit će se finalna evaluacija koja će sadržavati analizu implementacije, zaključke, preporuke i naučene lekcije što će predstavljati polazni temelj za definiranje zadataka i smjernica za budući Program razvoja za razdoblje 2028. – 2032. godine.

ZAVRŠNI DIO

Vlada Brčko distrikta BiH će pratiti realizaciju zadataka utvrđenih u Programu razvoja i u okviru ovlasti iz svoje nadležnosti raditi na realizaciji ovog programa razvoja.

Organi uprave (Odjela Vlade), javna poduzeća i druge institucije Brčko distrikta BiH dužni su u okviru svojih nadležnosti planirati i izvršavati sve zadatke predviđene Programom razvoja.

Odjel za javnu sigurnost kao temeljni nadležni organ uprave nadležan za područje zaštite i spašavanja i zaštite od požara u Brčko distriktu BiH, ima obvezu praćenja realizacije Programa razvoja i u okviru svojih ovlaštenja utvrđenih Zakonom o zaštiti i spašavanju i Zakonom o zaštiti od požara potiče i koordinira aktivnosti organa javne uprave, javnih poduzeća i institucija te redovno informira Vladu Brčko distrikta BiH o stupnju realizacije Programa razvoja i eventualnim problemima.

Konkretizacija svih zadataka utvrđenih Programom razvoja izvršit će se u Planu zaštite i spašavanja Brčko distrikta BiH čiji Nacrt donosi Vlada, a usvaja ga Skupština Brčko distrikta BiH na prijedlog Odjela za javnu sigurnost.

Program stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Brčko distrikta BiH.

Broj: 01-02-226-1/22
Brčko, 26. 1. 2022. godine

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE BRČKO DISTRIKTA BiH
Mr. sci. Siniša Milić